

TALIJANSKI PRVOSTEPENI SUD, NAPULJ

Presuda od 19. II 1982.

S. P. A. Italgrani v. Agenzia marittima Mario Sorrentini

Vijeće: Pezzuti, Lipari

O UVRŠTENJU KLAUZULA CHARTER-PARTYJA U TERETNICU

Otisnuta klauzula u teretnici, koja predviđa pozivanje na charter-party i sadrži nepopunjeni prostor za individualizaciju charter-partyja (datum i mjesto sklapanja ugovora), nema efekt inkorporacije charter-partyja u teretnicu, ako navedeni elementi nisu uvršteni u teretnicu

U rujnu 1979. u napuljsku luku uplovio je brod "Theoharis" s teretom od 15.000 tona žita, namijenjenog imaoću teretnice S. p. a. Italgrani. U teretnici bijaše i otisnuta klauzula, po kojoj se navodilo da je prijevoz izvršen na temelju i po uvjetima charter-partyja. No prostor za individualizaciju toga charter partyja (vrijeme i mjesto sklapanja ugovora) ostao je nepopunjen.

Ustanovivši da je teret djelomično avariran, a djelomično u manjku, S. p. a. Italgrani je privremenom mjerom zahtijevalo zaustavljanje broda "Theoharis", potražujući Lit. 65,000.000 s naslova naknade štete. Zahtjev za privremenu mjeru zaustavljanja broda usvojen je pri napuljskom sudu.

Podignut je tužbeni zahtjev tužitelja S. p. a. Italgrani protiv pomorskog agenta Marija Sorrentinija, zastupnika broдача broda "Theoharis". Na ročištu u siječnju 1980. tuženik je stavio prigovor nadležnosti Napuljskog suda. Tvrdio je da se teretnica poziva na ugovor o prijevozu, zaključen između broдача broda "Theoharis" i naručitelja prijevoza "Tradax Export S.s." iz Paname, koji predviđa arbitražnom klauzulom nadležnost londonske arbitraže za sve eventualne sporove. Sud je, razmotrivši ovaj prigovor, došao do zaključka da teretnica ne sadrži elemente individualizacije charter partyja. Budući da je prostor za individualizaciju tog ugovora ostavljen prazan, a stranke su potpisale teretnicu, mora se zaključiti (a dokaz o suprotnom nije

podnesen) da su stranke željele isključiti pozivanje na uvjete ugovora o prijevozu. Sud smatra da pozivanje na uvjete ugovora o prijevozu bez elemenata individualizacije ne postoji, pa tako ni pozivanje na klauzulu o derogaciji talijanske sudske nadležnosti. Sud je takodjer utvrdio da se ne radi o svojstvu naručitelja u osobi primaoca niti krcatelja, pa se tužitelja (zakonitog imaoca teretnice) tiču samo odredbe u teretnici, a ne i uvjeti ugovora o prijevozu.

. . .

Uzgredno napominjemo u pogledu ove talijanske presude da je tuženik bio agent broдача. Po talijanskome pravu, "la raccomandataria della nave", pomorski agent, ima pasivnu legitimaciju za svog nalogodavca (broдача) u poslovima u kojima je za njega radio. Ovo je pitanje raznoliko tretirano u pojedinim pravnim sistemima, a u našem pravu agent ne može imati pasivnu legitimaciju.⁽¹⁾

U meritumu presude pojavio se problem inkorporacije cjelokupnih uglavaka charter partyja u teretnicu. Nepostojanje individualizacije ugovora o prijevozu u teretnici ocijenjeno je kao mogućnost pozivanja na uvjete ugovora o prijevozu u cjelini. Princip skripturnosti vrijednosnih papira ovim je tumačenjem sasvim zadovoljan. Dodatni element je i prosudba napuljskog suda da se u pogledu sistematike ugovora o iskorištavanju brodova po Codice della navigazione, u ovom slučaju, pri pozivanju na sporni ugovor, ne radi o "noleggio", već o "trasporto di carico totale".

U potonjem ugovoru, zakonitog imaoca teretnice obvezuju samo uvjeti iz teretnice.

(Dir. mar. 1983, str. 809)

mr Aleksandar Bravar,

asistent Pravnog fakulteta U Zagrebu

---

(1) Usp. npr. Jakaša: Udžbenik plovidbenog prava, Zgb. 1983, str. 152.